

بەندەستى دەسەتات و بەتواناىى بزوتەندەوى ناا زايەتتى. . نادر ءە بدولەمىد

لە ئىستادا يەك كەكتەل لە بەندەستى دەسەتاتى سىياسى و بەتواناىى بزوتەندەوى ناا زايەتتەكان، بارودەخى گەشتى؛ سىياسى-ئابوورى و كەمەلەيتى-كلتورى ھەرمى كوردستانى ئەقە پەكەھەناو بە ھەموو ئاا زىيەكانىيە.

ھەر لە دەيان كەشى لەچارنەھاتووى نەوان ھكومەتى ھەرم و ناوئەندەوى بىگرە تا لە گرەژنەچوونى يەكەيزى حزبە قەومىيەكان، تا لەشكرەشى و موشەكبارانى دەوالتانى كەنەپرەستى ناوچەكە، تا قەيرانى ئابوورى؛ لە مايلەپووى زياتر لە سە ھەزار پەژە و كەمپانىيە سەرمایەداران و بە مووچەيى و بەكارى و ھەژارى كەكاران و زەحمەتەكان، تا پەرسەندى ئايدىا و نەريتە دواكەوتووەكان و پاشەكەشى فەرھەنگى مەدەنيتە و بەھا جىھانىيەكانى ئىنسان و ھاتەنەخوارەوى پەلەي ئىنسانى ژن لە كەمەگە و بە ئاسەيى لاوانى كچ و كو و كەچ و ەوى بەكەمەيان بەرەو ھەندەران بە دەرباز بوون لەم بارودەخە دەزەخىيەكە دەسەتاتى بورژوا ناسىونالىستى كورد كەمەگەي كوردستانى ئەقە پە شكەداو.

ئەم باروودەخە لە ئىستادا، ئەگەر سەرىپە سەيرى بەكەين، وئەيەكى فەتەگرافى وئەستاو (ئىستاتىكى) دەتەبەرچاومان، بەئەم ئەمە خەي وئەيە چركە ساتەكى مەژوويى ديارىكراو كە لەسەر پەسەيەكى دىنامىكى زىندوو لە كەشمەكەشىكى كەمەلەيتى چىنايەتى دوو ەوئەندى مەژوويى ھاتەتەئاراو لەم ھەرمەدا، كە ھەلومەرجەكى بابەتى شەشگەانەي ھەناو تەئاراو، بەئەم نەگەشتەتە ئەوئەي بەتە قەيرانەكى شەشگەانە بە ئەمەينى دەسەتات لە ھەرمەكە.

دووبارە بەرھەمھاتەندەوى ئابوورى و دەسەتاتى ھەرمەكە يەكەك لە دوو ەوئەندانەي ئەم بارودەخەي ھەناو تەئاراو، پەرسەندى پەيوەندەيەكانى سەرمایەدارىيە، لە كەكەكە و ئىنتىگرەبوونى سەرمایە و سەرمایەداران و بورژوازى ھەرمەي كوردستان و دەسەتات و ھكومەتەكەي لەگە سەرمایە و سەرمایەدارى و بورژوازى ناوچەكە (توركيا، ئەرەن و وئەتەنى كەنداو) و لەكەپەكان بە بازە و سەرمایەي جىھانى و بە بورژوا ئىمپريالىستى جىھانىيە. ئەمە ئەم ھەرمەكە بەتە بەشەكى

لځکه پکړاوی جیهانی سړمایه داری هاوچرخ و ملکه چی ه مان یاسا و ساکانی ئو سیستم سړمایه دارییه هاوچرخیه وک پکها ته یکی ئابوری کوم لایه تی و سیاسی. لځکدانو و ب بارودخی کوردستانی عراق و ئاکامگیری لای، ب ب ل ب رچا و گرتنی ئم استیانه، ناتوانت واقعی و دروست بت.

ناسیونالیزمی کورد، وک بزووتنه و یکی کوم لایه تی سیاسی (کوردایه تی) ب د س ماتدار و ئ پزیسی نیو، ب با ی است و چ پیو، و ب هاوکاری و هاو پیمانه تی ئیسلامی سیاسی ئم وو ندیان برد ته پش، ب ه مو و وانگ یکی جیاواز و ک شم ک ش ل س ر جیهه تگیریه ئیقلیمی و بلا کب ندیه جیهانی کان.

ل (ک ب ندی جیهانی وز) ل (۲۷ و ۲۸ ی ئازاری ۲۰۲۲) ل (دوو ب ی) پایته ختی (ئیمراتی عراق بی ی کگرتوو)، ه رو ها ل (لوتکی جیهانی حکوم ته کان) ه ر ل و شار ب دوا ی ک ب ند ک دا ل (۲۹ و ۳۰ ئازار)، س ر کی حکوم ته ه ر م (م سرور بارزانی) ل و ته کانیدا ایگ یان د ک ئاماده ی ب ش داری بکات ل پ ک ردنه و ی ک موکو یی کانی بازای نوت و گاز و وزی جیهان، ب تایبته دوا ی ج ن ل ئ کرانیا، ئم ل کاته کدای ک ه مو سا ک ج ماو وری ه ر م ک ه ر ل پایز و ب ر ل زستان خریکی خ پ شان دان و نا زایه تی د ر ب ی ن دژ ب ن بوونی نوت و گاز ل ه ر م ک ب پ داو یستی ئزان یان ه تا ب نرخ کی گرانتریش ل بازای جیهانی، ئم ش و اتا سیستمی ئابووری ه ر م وک ب ش کی ئ گانیک ی بازای جیهانی، ئا استی دابین کردنی پ داو یستی کانی س ر مایه و س ر مایه داری جیهانی، ن ک دابین کردنی پ داو یستی س ر کی کانی ها و اتیانی ناو خ.

نک ه ر ئ و ش ب کو مان و و ئاسیشی سیستمی سیاسی و حکوم ته ه ر م و حزب کانی د س مات داری، ه رچی زیاتر گر ی خوار دوو ب ب ر ژ و و ندی زله ز ئیقلیمی و نود و و تی ئیمپریالیست کانی ئ ژاواو، ب تایبته ب ر ژ و و ند س ته اتیژ کانی ئیمپریالیزمی ئمریکی ل ژ ه مات ی ناو استدا.

ئم جگ ل ش پ لی خ پ شان دان و نا زایه تی ج ماو ر ک خوازی زگار بوون ل د ست د س مات داری ته ه ر م ک، ه تا ب پی ستاندارد کانی بورژوازی، ئم د س مات ه یج شرعی پ ته کی ن ماو؛ ئم ن ک ه ر ل بایک ته زوور ب ی ه ر زری ج ماو و ر ل ه ب ژاردنه کاند د بینرته، ب کو ل مام و ی حزب کانی د س مات و حکوم ته ه ر میشدا ل گ دام زراو ی پ ر ل مان ب ئاشکرا دیار ک ئ گان کی و ک ش و پوچ و گ ند و ل چ شنی حکوم ته گ ند د ک ی ه ر م و حزب کانی د س مات.

بەم پەي ھەم ئابووری ھەرمەكە و ھەم دەستەتدار تییەكە لاسە بەنەمە بەرژوو نەییە ئابووری و ستەاتیژە سیاسی و سەربازی و ئاسایشییەكانی زەلەزە ئیقلیمی و ئیمپریالیستیەكانی جیهان دووبارە بەرھەم دەنەو، بەردەوام دەبن و لە كەشمەكەشی جیە پەلیتیکی ناوچەكەدا درەژە بەمانەوی خەیان دەدن.

نەخشەمەندی و پلانی ئاگاھانە نیولیبرالیزم

دەستەتدارەتی ناسیونالیزمی كورد لە (١٩٩١) وە تا وەخانی ژەمی بەعس (٢٠٠٣)، گەرچە درەغی نەكردوو لە گرتنەبەری ئێجندای بازارە ئازاد و برەودان بە كەرتی تایبەت و كەمپانیكان، بە بەتاڵا نەبردنی سامانی گشتی كەمەگە، بەبەم بەهەی جەنگی ناوچە و ھەوا سەراوی بارودەخی سیاسی كوردستانی عێراق لەو كاتەدا، نەپەژاوەتە سەر ئێوەی كە بە پلان و نەخشە، سیاسەتی ئابووری نیولیبرالیزم و تایبەتەندنی كەرتی گشتی (خەسەسە) پەیدا بەكات، بەیە دوای (٢٠٠٣) نەخەمەندانە پەیدا بەكردوو.

پەسەندكردنی (یاسای نەوت و گاز) لە (٢٠٠٦) دا ئێھەییەكی پتەوی ئێ و نەخشەییە بوو، تا ئێوەی كە كەشەیی نەوان حكومەتی ھەرمە و ناوەندی بوو بەینی بەشە بودجەیی ھەرمە لە (٢٠١٤) دا و سەرەك وەزیرانی ئێوەكاتی كەبەنەیی ھەشتەم (نەچیرفان بارزانی) داوای لە (بانكی نەودەووەتی) و (سندوقی دراوی نەودەووەتی) كرد كە كەمەگیان بەن، ئێوەبوو لە (٢٠١٦) دا كە نەفراسیەکیان لە ھەولەبەر بەست بە شەداری (نەتەو یەكگرتووكان) بە دانانی نەخشەییەك بە ئابووری ھەرمەكە.

ناوەوەییەكی ئێم نەخشەییە، لایەك بریتی بوو لە كەمەكردنەوایی خەرجییەكانی حكومەت؛ بە ئادەستكردنی كەرتی گشتی ھەرجی زوو تر و خەراتر بە دەستی كەرتی تایبەت و كەمپانیكان، و شانخەیی كردنەوایی حكومەتی ھەرمە لە پەشەكەشكردنی خەزمەتگوزاریەكان، وە لە لایەكی تر وە زەركردنی داھاتی حكومەت بە دانانی باج و سەرانە بەسەر ھاوڵاتیاندا.

ئێم باروودەخی ئێستا لە سەرەتای (٢٠٢٤) دا كە وەك وەنەییەكی وەستاو دەبینین لە بە مووچەیی، پەرەسەندنی بەكاری و ھەژاری لە ئادەبەدەر، نەبوونی خەزمەتگوزاریەكان و وەرانەبوونی كەرتی تەندروستی و خوێندن و ھەتد، ھەمووی ئاكامی پەسەییەكی چەندین دەییە لە گرتنەبەری ئێم سیاسەتە چەنایەتیە نیولیبرالیزم ئابووریەكە تەواوی سەرۆت و سامانی كەمەگەیی بە ملیارەھا دەلار لە دەستی كەمپانیان زەبەلاحەكاندا كەكردەتەو.

بەم پەي، بە مووچەیی ھەژاری و برسەییەتی و نەخەشی و كەمی خەزمەتگوزاری گشتی، ئاكامی نەبوونی سەرۆت و سامان نییە لە ھەرمەكەدا، تا چاوەوەیی دەستی حكومەتی ناوەند بەتەبەجە بەنەرەت،

بەلکۆ بە دیاریکراوی ئاکامی دڵستبەسەراگرتن و مەنەپەیکردنی ئێو سامانە گشتییە کە دڵسەماتە سیاسی ھەرەمەکە بە حکومەت و حزبە قەومی و ئیسلامی و پەرلەمان و ھەزری پەشمەرگە و ئاسایش و دادگا و میدیایەکی زۆربەلاھوو پارەزگاری لێ دەکەن. ئێمە واقعییەتەکی چینیایەتی سیاسی دۆردناک و ئاکامی پەرەسەندنی سەرمايەدارییە، کە کەمەگەیی دووکارەت کردوو لێ نەوان کەمایەتیەکی خاوەن دڵسەمات و پشتیوانی ئیقلیمی و نەودەوڵەتی و مەنەپەیکەری سەرۆت و سامان و زەرائەتیەکی بەبەش کە ژیا نەکی کولەمەرگی بەسەردا سەپاوە.

نمونەی بەرچاوی ئێمە واقعییەتە ئێوەیە کە دواي ئێو ھەموو ساڵە لێ دەرھەنان و فرەشتە نۆت و گاز لێ بازای جیھاندا، لێوسەر و حکومەتی ھەرەم زیاتر لێ (۳۲) ملیار دۆلار قەرزار، لێو دەرچەت داھاتی دەرھەنان و فرەشتە ئێمە سامانە سروشتییە ھەر بە کەمپانیا بیانی و ناوخییەکان بووبەت و ئێمە حکومەتەش تەنھا بە گرتنە ئێستەیی خەرجییەکان بەشداری کردبەت! و بە لێ بەینی مووچەیی مامەستا و کارمەندان، بە داسەپاندنی باج و سەرانی بەسەر ھاوڵاتیان و بە بەینی خەزمەتگوزارییەکان قەرزارەکانی بداتەو.

بە بزوو تەوڵە و نا ئازایەتی، قەناغەکان و تەیبەتە نەدیەکانی

جەماوەری زەحمەتکەش و ئازادیخواز و نەبە لێ بەرامبەر ئێمە بارودەخدا بە دەرنگ بووبن، ھەمیشە خەریکی مانگرتن و خەپەشاندن و خەستە بزوو تەوڵە و نا ئازایەتی بوون، کە لێ ھەر قەناغەک لێ سە قەناغە (۱۹۹۱-۲۰۰۳) و قەناغە (۲۰۰۳-۲۰۱۳) و قەناغە (۲۰۱۳-۲۰۲۳) تەیبەتەندی خەیی ھەبوو. لێ دا ناچینە ناو خودی ئێمە باسەو، بەلکۆ ئێو شۆینی مەبەستمانە ئێوەیە کە لێ قەناغە دوو مەدا داھاتەکی زەر لێ بودجەیی سەرەسەری عەقەق و داھاتی ناوخی کەوتە بەردەست حکومەتی ھەرەم و حزبەکانی دڵسەمات و سفەرەخانی بازەرگان و بەبەندەران و خاوەن پەژەر ئابووری و کەمپانیاکانی پەراوەنرایەو، ئێمە قەناغە بە تەخشان و پەخشان دۆلار و دا بەشکردنی زۆوی و دروستبوونی گەگەکانی فەرەو ناوا ناسراو، لێ بەرامبەر ئێمە ھەموو ناز و نەعمەتەیی تووژ جەراوەرەکانی سەرمايەداران، جەماوەری زەحمەتکەش و ھاوڵاتیان بەدەست نەبوونی خەزمەتگوزارییەکان، و ئازادیخوازان و شەبیرانیەش بەدەست سەرکوتی فکری و سیاسییەو دێیانناەد و لێو و لێو نا ئازایەتیان دەنواند، تا ئێوەی لێ (ئەگەستی ۲۰۰۶) دا بوو شەپەلەکی خەپەشاندن و پاشان نا ئازایەتیەکانی دەر سەرکوت و تەرەری ئێزانە نوسان بەدواي تەرەری (سەرەشت عوسمان) دا لێ (ئایاری ۲۰۱۰) دا سەری ھەدا و لێ (۱۷ شوباتی ۲۰۱۱) دا نا ئازایەتیەکانی ئێمە قەناغە گەشتە چەپەپەیی خەیی، بە ئاکام نەگەشت، سەرکوتکرا و ئێمە قەناغە کەتایی

هات.

ئەوای شایانی باسە ئێشەبیرانی لیبەل قەومی کوردستان، کە لە هەویدا بوون (کوردایەتی) مۆتۆری بەکەن بە لیبەرایزمی جیهانییەو، لەم قەناغدا و لەناو ناوایەتییەکاندا زۆر چالاکبوون ئەمەش لە ناو بزووتنەوێکی (سەردەشت عوسمان) و بەتایبەتیش لە (١٧ شوبات) دا دەرکەوت، بەلام دواى بنەبەستى هەوێکیانى (بزووتنەوای گەلەان) بە هەنانەدی گەلەانکاری هەتا ئەگەر شکەیش بەت لە گەلە پەرلەمانەو، ئاوەکی سارد کرا بەسەر ئەم لیبەل قەومیانەدا.

جگە لەو بارودەخى قەیرانى ئابووری و دارایی لە دواى ساڵى (٢٠١٣) و، تا هاتوو چەتر بەتەو و لەسەری خەڵکی کرێکار و زەحمەتکەشدا شکاوتەو و بەم پەیدەش خەڵکەتی چینیایەتی ئەم ناوایەتیانە زیاتر بەرجەستە بەتەو و ناوایەتی توێژی ئێشەبیران و میدیکارانى دژ بە تەنگەبەرکردنەوای ماف و ئازادیی خەڵکەتە ژێر سەبەری خەڵکەو، کە ئەمانە تەکەا بوونەتە پاڵەنانی هەرجی زیاتری ئەم لیبەل قەومیانە بە پەرەوێزی ئەو بزووتنەوانە، نەک هەر ئەو، بەکو پەشینی ئاپەلەینی جەماوەریش وای لە کردوون بەچاوەکی دوودەییو بەاوانە بزووتنەوێکان و بەناوی دژایەتی کردنی "توندوتیژی" هەرجی زیاتر خەڵکانی ناڕەگیر بگرن لەیان.

ئەمە و لە پەسەیکەشدا، و بە ئەزموونەکی خەڵکەییانە، ئەم ناوایەتیانە نەک هەر هیچ خەشباوەیەکیان بە چاکسازییەکانی حکومەتی هەرێم و حزبەکانی دەسەڵات نەماوە، بەکو هەرجی زیاتر سەربەخەیی خەشیان لە ئوت و حزب قەومی و ئیسلامییەکان بەرجەستە کردەتەو، ئەبەت ئەمە نەفی ئەو ناکاتەو کە ئەم ئوت و حزبانە نفوز و جە پەیان هەبەت لەناویاندا، بەلام سەلەکە ئەوێک کە ئەم بزووتنەوانە وەک یەکەکی گشتی لە ژێر هەژموون و ئیتەریتی سیاسی ئەمانە و لیبەل قەومیەکانی کوردستاندا نەماون، بەلام ئەم دابەیانە سیاسییە ئەم بزووتنەوانە هەشتا نەگەشتەتە ئاست دابەیان لە ئاسە و ئامانجی ئوتە بورژوا قەومیە لیبەل و ئیسلامییەکان، کە ئەمە ناکەکیەکی کوشندە ئەم بزووتنەوانە و دواتر دینەسەری.

بەکورتی، لەبەرامبەر بنەبەستی ئابووری و سیاسی حکومەتی هەرێم و حزبەکانی دەسەڵاتدا، کە توانای هیچ جەرە چاکسازییەکی هەتا شکە و بە ناوایەتییەکیان نییە، چەندین بزووتنەوای ناوایەتی مامەستایان، کارمەندانی تەندروستی و بەگشتی مووچەخەران و مانگرتنی دەستەجەمعی شارەکانی وەک دەرەندەخان، پەنجوین، هەنجوین و کفری، دژی نەبوونی خزمەتگوزاریەکان و بەکاری لاوان و هەژاری و بەدەرەتانی وەستاو، ئەمە جگە لە مانگرتن و ناوایەتی هەر ماوە نا ماوەیەکی

کرکارانی ژینگه پارلز و جه ماوړی گډوډ کې فقیر نشینه کان و شو فیرانی پاس و تاکسیی کان، ... و ه موو ئم بزوو نا زایه تیانه له درووی ه ژمونی سیاسی و ئ جیندای وت و حزب ئه پزیسیه نه قومی و ئسلامیه کان له ئارادان، بهام نه یان توانیوو پاش کشیه کی مانادار به حکومت و حزب کانی دسهات بکن، به ماو یکه به گوو سه ردردنن و به به دسهته نانی خواسته کانیان پاش ماو یکه و به زری له گگی سه رکوت و داد مرکه نه و و دووبار له کاتکی ترده سه ردرد ه نه و و له ناو باز نه یکه داخراودا دسه نه و و.

به دنیا یی و به رجسته نه بوو به ووی ئم نا زایه تیانه له ناوچه ی (زرد) ی ژر دسهات ی (پارتی) به هی سه رکوت کی تووند و و یه کگرتوونه بوونی ئم بزووتنه و جیاجیانه ی ئم توژ و به شه کم مایه تیانه له بزووتنه و یکه سه راسه ریدا له ئاست هره می کوردستانی عاق، خاکی لوازی بنچینه یی ئم بزووتنه وانیه له به رامبه ر حکومتی هره م و حزب کانی دسهات دا که ز به باکن له ئاست و ه موو نه هام تی و کار ساتی که دایان سه پاندوو به سه ر جه ماوړی ئم هره م دا، نمونه یی ئم خای له په ککه وتنی سیستمی خوندن له (زن) ی سه وزدا دینه نه و به هی بایکه تی زیاتر له چوار مانگی مام ستایانه و، که نه به ته م سه له یکه جددی نه که هر به حکومت، به به کو به ئ جیندای و زار تی په روژد و خو نندنیش.

پرسپاری ئسه یی و یه که چ بکرته؟

به دنیا یی و هر ه و ویک به به رجسته کردنه ووی نا زایه تییه په نگواردوو کانی جه ماوړ له (زنی زه) و ه و دان به یه کخستنی بزووتنه و نا زایه تییه کان و ه نانه دی فیدراسه نه کی سه راسه ری ئه و بزووتنه وانیه ه نگاو کی په شه ووی جیدی د بهت، بهام دیسان و و به ووی ئه و پرسپار دینه نه و که چن و له کوو دسه ته کار د بین به ی؟

خای یه کم و سه ر ته و یه که ئم بزووتنه وانیه، ه قو لوی کم م گگی یه کی سه رمایه داری و دسهات ی بورژوا ناسیونالیستن، و به دیاریکراویش به ره می داسه پاندنی سیاس ته ئا بووری نیولیرالیزمی حکومت و حزب کانی دسهات به سه ر جه ماوړی زحمه تکه شی ئم هره م دا، ئم له لایه و له لایه کی تر و ئم بزووتنه وانیه هی توژ زحمه تکه شه و نه جد ر کانی ئم کم م گگی یه و و و به ووی دسهات نه که بوونه ته و که زوور به ی هره زری کم مپانیا و په ژه ئا بوورییه کانی ئم هره م یان هی ئه فراد و بنه ما و حزب کانی دسهات تن یان هاو به شی پشه و خاوه ن جه رکه له په یو ندیین که ئم حکومت و دسهات به به ر ژ و و ندیه کانیان د پارلته و ئه وانیش به په ی

خزمٲٲ خٲشگوزٲٲ رانی جٲٲ ماوٲٲ رٲٲوٲٲ.

ئٲٲمٲش کارٲک نیٲٲ کٲٲ بٲٲجیا ئٲٲنجام بدرٲٲت لٲٲ وٲٲٲٲخستنی بزووتنٲٲوٲٲیٲکی کرٲکاری سٲٲشیا لیست و ئینتٲٲرناسیونالیست، کٲٲ لٲٲ جٲٲرگٲٲیدا کٲٲمٲنیستٲٲکان و مارکسیستٲٲکان یٲٲکگرتوو بکات. بٲٲو ئٲٲندازٲٲیٲی کٲٲ بزووتنٲٲوٲٲیٲکی بٲٲهٲٲز و بٲٲرفراوانی حزبی و سٲٲشیا لیستی لٲٲ دٲٲرونی ئٲٲم کٲٲمٲٲٲگٲٲیٲدا سٲٲروسامانی پٲٲ دٲٲدرٲٲت، بٲٲو ئٲٲندازٲٲیٲی یٲٲکگرتووکردنی ناٲٲزایٲٲتیٲٲ جٲٲراوجٲٲرٲٲکانی توٲٲژ و بٲٲشٲٲ کٲٲمٲٲٲایٲٲتیٲٲ جیا جیان بندٲٲمایٲٲکی مادی پتٲٲو پٲٲیدا دٲٲکات و لٲٲ خولاندٲٲوٲٲ لٲٲناو بازنٲٲیٲکی بٲٲش دٲٲندٲٲ دٲٲرٲٲوٲٲ و گرٲٲ دٲٲدرٲٲندٲٲوٲٲ بٲٲ بزووتنٲٲوٲٲی هاوچینٲٲکانیان لٲٲ سٲٲراسٲٲری عٲٲٲاقدا بٲٲ جٲٲنگٲٲکی یٲٲکلاکٲٲرٲٲوٲٲ لٲٲ دٲٲژی دٲٲسٲٲٲاتی چینا یٲٲتی بورژوازی.

کٲٲتایی مانگی یٲٲکی ۲۰۲۴